

बाँफिकोट गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : १

संख्या : २३ मिति : २०७३/०८/०८

भाग-२

बाँफिकोट गाउँपालिका

बाँफिकोट गाउँपालिकाको सूचना

बाँफिकोट गाउँकार्यपालिकाले बाँफिकोट गाउँपालिकाको अपांगता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि २०७५ पारित गरेकोले सर्वसाधारणको लागि यो सूचना जारी गरिएकोछ ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएको व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि महासन्धि २००६ (convention on the rights of persons with disabilities(CRD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरुको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बान्छनिय भएकोले, स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ (त) (२) बमोजिम बाँफिकोट गाँउपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :
  - (क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (ख) “नियमावलि” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावलि सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (ग) “स्थानिय तह” भन्नाले बाँफिकोट गाँउपालिका सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (घ) “वडा कार्यालय” भन्नाले बाँफिकोट गाँउपालिकाको वडा कार्यालय सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (ङ) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानिय समन्वय समिति सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (च) “अध्यक्ष” भन्नाले बाँफिकोट गाँउपालिकाको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (छ) “उपाध्यक्ष” भन्नाले बाँफिकोट गाँउ पालिकाको उपाध्यक्ष सम्भन्नु पर्दछ ।
  - (ज) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले बाँफिकोट गाँउ कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :
  - (क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपालि नागरिकहरुको पहिचान गरी उनिहरुलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरुको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानिय तह देखिनै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको वर्गिकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने
  - (ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचिमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १०-दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचिमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरि देहायका चार समुहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ ।

(क) अति अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई (क) बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

(१) व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि प्रणालिहरुमा भएको क्षेति र यस्ले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्यै गम्भिर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जिवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

(२) सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तिब्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, तिब्र रुपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पुर्ण रुपमा श्रवन दृष्टिविहिन व्यक्तिहरु,

(३) दुई वा सो भन्दा बढि प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धि क्षेति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

(४) निरन्तर रुपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु,

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई (ख) बर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गाराइनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

(१) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगि, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक त्रियाकलापहरु लगाएत हिड्डुल र सञ्चार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,

(२) मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशि सम्बन्धि समस्या वा विचलन लगाएत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकि दैनिक आवागमनको लागि ह्वीलचयर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

(३) दुवै हात कुम देखि वा पाखुरा देखि मुनि पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुबै गोडा पुर्ण त्रियाशिल नभई बैसाखिको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,

(४) दृष्टि विहिन र पुर्ण दृष्टि विहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरु,

(५) संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पुर्ण रुपमा कान नसुन्ने (बहिरा) दैनिक जिवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिसकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनु पर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ग) मध्यम अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई (ग) बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन पहेंलो पृष्ठभूमिमा जारी गरीनेछ ।

- (१) कृत्रिम अङ्ग, क्यालिपर, विशेष प्रकारका जुत्ता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिंडुल लगाएत दैनिक जिवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने ,
- (२) विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरे पनि सामान्य हिंडुल गर्नसक्ने,
- (३) कुम वा पाखुरा भन्दा मुनि एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
- (४) दुवै हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तिमा बुढि औंला र चोरि औंला गुमाएका,
- (५) दुवै गोडाको कुर्कुचा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिंडुल गर्न सक्ने,
- (६) मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
- (७) सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
- (८) श्रवनयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्तश्रवन व्यक्तिहरु,
- (९) शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भ्रिकि घाँटिको नलिबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
- (१०) ओठ तालु फाटेका कारण बोलि अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
- (११) बोल्दा अड्कने, शब्द वा अक्षर दोहोर्न्याउने समस्या तिव्र भएका भकभके व्यक्तिहरु,
- (१२) तीन फिट भन्दा मुनिका होचा पुड्का व्यक्तिहरु,
- (१३) चस्मा र श्रवन यन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवनदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्निफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्युन दृष्टि युक्त व्यक्तिहरु,
- (१४) अनुवशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया) सम्बन्धि समस्या भई दैनिक हिंडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
- (१५) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाकठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
- (१५) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(घ) सामान्य अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई (घ) बर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ । जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

- (१) शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जिवनका क्रियाकलापहरु स्वयं सम्पादन गर्न सक्ने,
- (२) हात वा खुट्टा केहि छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनि नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तिमा बुढि औंला र चोरि औंला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनिका कम्तिमा बुढि औंला र चोरि औंला भएका व्यक्तिहरु,
- (३) ठुलो अक्षर पढ्न सक्ने न्युन दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
- (४) दुवै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
- (५) श्रवन यन्त्र लगाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुप्त श्रवन व्यक्तिहरु ।

परिच्छेद-३

परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिचय पत्र बहाक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूचि २ बमोजिम एका पट्टि नेपाल भाषामा र अर्कापट्टि अंग्रेजि भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रंगमा उपलब्ध गराईनेछ ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ :

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धित ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि बाँफिकोट गाँउ पालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानिय समन्वय समिति रहनेछ ।

(क) बाँफिकोट गाँउपालिकाको उपाध्यक्ष -	संयोजक
(ख) बाँफिकोट गाँउपालिकाको महिला सदस्यहरु मध्येबाट गाँउपालिकाले तोकेको महिला सदस्य -	सदस्य
(ग) बाँफिकोट गाँउपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा स्रोत व्यक्ति मध्येबाट गाँउपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति -	सदस्य
(घ) बाँफिकोट गाँउ कार्यपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानिय स्वास्थ्य चौकि वा अस्पतालको चिकित्सक -	सदस्य
(ङ) स्थानिय प्रहरि कार्यालयको प्रमुख -	सदस्य
(च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा बाँफिकोट गाँउपालिका मा कार्यरत संघसंस्थाहरु मध्येबाट गाँउपालिकाले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि -	सदस्य
(छ) बाँफिकोट गाँउपालिका भित्र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तिन जना -	सदस्य
(ज) नेपाल सरकार प्रदेश सरकार बाँफिकोट गाँउपालिकामा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यपालिकाको कार्यालय प्रमुख -	सदस्य
(झ) बाँफिकोट गाँउपालिकाको उपाध्यक्षले तोकेको गाँउपालिकाको कर्मचारी -	सदस्य

(२) स्थानिय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि सिफारीस गर्ने कामका साथै ऐन को दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धि कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकाश मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगाएत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-४

परिचय-पत्र वितरण

७. परिचय पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछन् :

- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायि ठेगाना भएको बाँफिकोट गाँउपालिकाको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसुचि १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरू २ प्रति समावेश गरि निवेदन दिनुपर्नेछ ।
- (ख) दरखास्ता आफ्नो नाम, स्थायि ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साईजको (सम्भव भए सम्म अपाङ्गता देखिने गरि खिचिएको) फोटो, असक्तताको गाम्भीर्यताको अवस्था र सारिरिक अंगहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरूको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्म दर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गा धनि प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का.मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धि कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा एस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।
- (ग) रित पुगि आएको निवेदनमा वडा कार्यालयको निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढिमा तिन दिन भित्र निवेदकले पेश गरेको कागजातहरूको एक प्रति बाँफिकोट गाँउपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।
- (घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगि परिचय पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।
- (ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकीने भनि दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सुचना पाएको १५ दिन भित्रमा बाँफिकोट गाँउपालिका समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि स्थानिय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेको कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनि स्थानिय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय पत्र वितरण गरि त्यस्को जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनुपर्नेछ ।
- (छ) परिचय पत्रका लागि सिफारीस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधि सँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।
- (ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पुर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षका वा निजको बसोबास गर्ने बाँफिकोट गाँउपालिकाका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछ ।
- (झ) परिचय पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत बाँफिकोट गाँउपालिकाले कम्प्युटराईज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखि चौमासिक रुपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

- (ज) समन्वय समितिले परिचयपत्र दिन भनि ठहर गरेका व्यक्तिलाई बाँफिकोट गाँउपालिकाको कार्यालयले अनुसचि २ बमोजिमको परिचय पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ट) परिचय पत्रमा बाँफिकोट गाँउपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारिलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकण गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षेत्रको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकण गरी तत्काल उपयुक्त परिचय पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकण गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षेत्र भएका प्रस्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारीसको आधारमा परिचय पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।
८. अन्य बाँफिकोट गाँउपालिका बाट परिचय-पत्र वितरण गर्ने :
- स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थायि बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायि बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानिय तहबाट परिचयपत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रीया पुरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानिय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।
९. प्रतिलिपी सम्बन्धि व्यवस्था :
- (१) परिचय पत्र हराई, नासिई वा बिग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनुपर्ने भएमा आफ्नो स्थायि ठेगाना भएको बाँफिकोट गाँउपालिकाको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारीसका लागि निवेदन दिनुपर्दछ ।
- (२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखि निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी बाँफिकोट गाँउपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।
- (३) बाँफिकोट गाँउपालिकाले सिफारीस सहीत प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोभै वा स्थानिय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानिय सिफारीस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त नर्देशन अनुसार नर्गुपर्दछ ।
१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धि व्यवस्था :

- (१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगाएत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यस्को चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा बाँफिकोट गाँउपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।
- (२) बाँफिकोट गाँउपालिकाले परिचय पत्र वितरण गरे पछि त्यस्को जानकारी परीचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायि ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ ।
- (३) बाँफिकोट गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिको अभिलेख राखि त्यस्को चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकाश मन्त्रालय, महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

बिबिध

१२. विविध :

- (१) बाँफिकोट गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका बिकट तथा दर्गम गाँउहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र लगाएतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षका एक पटक ति ठाँउहरुमा परिचय पत्र वितरण सम्बन्धि घुम्ति सिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।
- (२) यो कार्यविधि लागु हुनु अगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र सम्बन्धि बाँफिकोट गाँउपालिका मा बुझाई यो कार्यविधि जाँरि भएको मितिले १ वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनु पर्नेछ । यस अघि जाँरि भएका परिचय पत्र एक वर्ष पछि स्वत मान्य हुने छैन ।
- (३) यस कार्यविधि भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानून सँग बाभिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (४) अपाङ्ग परिचय पत्र विवरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (५) अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाहि यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।
- (६) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसुचि १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुख ज्यु
मार्फत .....
बाँफिकोट गाँउपालिका रुकुम (पश्चिम)

फोटो

मिति : .....

विषय :- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाँउ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्नलिखित विवरण राखि परिचय-पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठिक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर : ..... उमेर : ..... लिङ्ग : .....
२. प्रदेश : .....
३. ठेगाना :
(क) स्थायि ठेगाना : बाँफिकोट गाँउपालिका, वडा नं. : ..... टोल : .....
- (ख) अस्थायि ठेगाना : ..... पालिका, वडा नं. : ..... टोल : .....
- (ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोवाइल नं. : .....
४. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर : ..... निवेदकको नाता : .....
५. संरक्षक/अभिभावकको सम्पर्क टेलिफोन वा मोवाइल नं. : .....
६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार : .....
७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार :
.....
८. शारीरिक अंग, संरचना, प्रणालिमा आएको अवरोध वा सिमितताको क्षतिको विवरण : .....
- .....
- .....
९. क्षेति भए पछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण : .....
- .....
- .....
१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।
(क) रोगको दिर्घ असर (ख) दुर्घटना (ग) जन्मजात
(घ) सशस्त्र द्वन्द्व (ङ) वंशानुगत कारण (च) अन्य : .....
११. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।
(क) भएको (ख) नभएको

१२. आवस्यक्ता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गरेको/नगरेको (उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस

(क) गर्ने गरेको

(ख) नगर्ने गरेको

१४. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम :

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ,

(क) .....

(ख) .....

(ग) .....

(घ) .....

(ङ) .....

(च) .....

१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनुहुन्छ ,

(क) .....

(ख) .....

(ग) .....

(घ) .....

(ङ) .....

(च) .....

१७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

(क) प्राथमिक तह (ख) निम्न माध्यमिक तह (ग) माध्यमिक तह (घ) उच्च माध्यमिक तह

(ङ) स्नातकोत्तर तह (च) विद्यावारिधि तह

१८. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस

१९. हालको पेशा :

(क) अध्ययन (ख) कृषि व्यवसाय (ग) स्वरोजगार (घ) अध्ययन (ङ) सरकारी जागिर

(च) निजि क्षेत्रमा सेवा (छ) केहि नगरेको (भ) अन्य : .....

निवेदक

नाम थर : .....

हस्ताक्षर : .....

मिति : .....

अनुसुचि २

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्रको ढाँचा

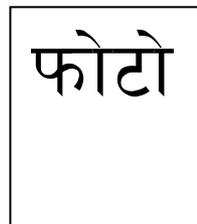
नेपाल सरकार

निशाना छाप

.....

परिचयपत्र नम्बर :

परिचयपत्रको प्रकार :

अपाङ्गता परिचय-पत्र

(१) नाम, थर :

(२) ठेगाना : प्रदेश ..... जिल्ला ..... गाँउपालिका .....

(३) जन्म मिति : ..... (४) नागरिकता नम्बर .....

(५) लिङ्ग ..... (६) रक्त समुह .....

(७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा ..... गम्भिरता .....

(८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम थर .....

(९) परिचय पत्र बहाकको दस्तखत :

(१०) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने .....

नाम, थर : .....

हस्ताक्षर : .....

पद : .....

मिति : .....

“यो परिचय पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानिय तहमा बुझाईदिनुहोला”

Annex -2

Disability Identity card Format

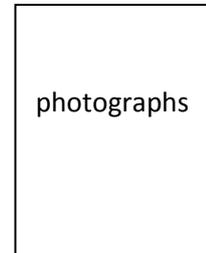
The government of Nepal

stamp

.....

ID card Number

ID card type

Disability identity card

- (1) Full name of person
- (2) Address province ..... District ..... local level .....
- (3) Date of birth .....
- (4) citizenship Number .....
- (5) Sex .....
- (6) Blood Group .....
- (7) Types of Disability on the basis of nature .....on the basis of severity .....
- (8) Father name/ mother name or Guardain .....
- (9) Signature of ID card Holders.....
- (10) Approved by .....

Name .....

signature .....

Designation .....

Date .....

"if somebody find this ID card, please deposit this in the nearby police station or miunicipality office"

अनुसुचि ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचय पत्र नम्बर :

परिचय पत्रको प्रकार :

(१) नाम, थर :

(२) ठेगाना (स्थायि) प्रदेश :

जिल्ला :

गाँउपालिका :

वडा नं. :

(३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश :

जिल्ला :

गाँउपालिका :

वडा नं. :

(४) जन्म मिति :

(५) नागरिकता नम्बर :

(६) लिङ्ग :

(७) रक्त समुह :

(८) विवाहित/अविवाहित :

(९) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर :

(१०) ठेगाना प्रदेश :

जिल्ला :

गाँउपालिका :

वडा नं. :

(११) अपाङ्गता भएको व्यक्ति सँगको नाता :

(१२) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

(१३) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज :

अध्ययन गरेको

पढाइसकेको

(१४) पेशा :

(१५) अपाङ्गताको किसिम :

(क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा : .....

(ख) अपाङ्गताको गम्भिरताको आधारमा : .....

(१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

(१७) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?

१८) सहायक सामग्री आवश्यक

पर्ने

नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के

(१९) हाल सहायक सामग्री

पाएको

नपाएको

(२०) परिचय-पत्र बहाकले प्राप्त गरेको अन्य सेवा, सुविधा

(२१) परिचय पत्र बहाकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा, सुविधाहरु

(२२) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय :

(२३) अन्य :

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको :

दस्तखत :

नाम, थर :

पद :

कार्यालय :

मिति :

बाँफिकोट गाउँपालिका

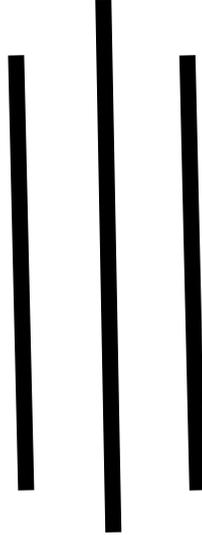
बाँफिकोट गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण
कार्यविधि, २०७५

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७५।०८।०८

गाउँसभाबाट अनुमोदन मिति: २०७५।०८।१०

राजपत्रमा प्रकाशित मिति: २०७५।०८।११

प्रमाणिकरण मिति: २०७५।०८।११

बाँफिकोट गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय बाँफिकोट रुकुम (पश्चिम)
कर्णाली, प्रदेश नेपाल